

Dosarul nr. 2ra-1/2023
2-20092114-01-2ra-04012021

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (jud: D. Cebanița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Muntean Mihail și Iordatii Aliona, reprezentanți de avocatul Pascari Iulian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iordatii Aliona și Muntean Mihail împotriva Societății cu Răspundere Limitată „SE Bordnetze” cu privire la anularea ordinelor de concediere, încasarea compensației, prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 august 2020, Iordatii Aliona a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „SE Bordnetze” cu privire la anularea ordinelor de concediere, încasarea compensației, prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

La 03 august 2020, Muntean Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „SE Bordnetze” cu privire la anularea ordinelor de concediere, încasarea compensației, prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 22 decembrie 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, s-a dispus conexarea într-un singur proces a cauzei civile nr.2-486/20 la cererea de chemare în judecată depusă de Muntean Mihail împotriva SRL “SE Bordnetze”, cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea compensației, prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată cu cauza civilă nr.2-485/2020 la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Iordatii împotriva SRL “SE Bordnetze” cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea compensației, prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată, pentru judecare într-o singură procedură.

În motivarea acțiunii au indicat că prin contractele individuale de muncă nr.HR04962 și HR04962 din 17 iulie 2019, au fost angajați la SRL „SE Bordnetze” în funcția de legator filoane, cabluri și conductori, cu un termen de probă de 3 luni. După expirarea termenului de probă au continuat să lucreze pe o perioadă nedeterminată. Pe parcursul activității la întreprindere careva încălcări și sancțiuni disciplinare nu au avut.

Au menționat că în ultimele 6 luni de lucru, Iordatii Aliona a avut următorul salariul: septembrie 2019 – 5 348 de lei, octombrie 2019 – 7 287 de lei; noiembrie 2019- 7 677 de lei; decembrie 2019 – 6 168 de lei; ianuarie 2020 – 6 136 de lei, februarie – 5 870 de lei, mărimea salariului mediu constituie 6 414 lei. Muntean Mihail a avut următorul salariul: septembrie 2019 – 5 871 de lei, octombrie 2019 – 7 754 de lei; noiembrie 2019 – 7 677 de lei; decembrie 2019 – 6 543 de lei; ianuarie 2020 – 6 518 lei, februarie – 6 251 de lei, deci mărimea salariului mediu constituie 6 414 lei.

Au susținut că în perioada stării de urgență în Republica Moldova, declarate în legătură cu pandemia COVID-19, care a durat până la 15 mai 2020, întreprinderea și-a sistat activitatea, fapt despre care au fost informați prin telefon de către superiorii lor. Totodată, pentru perioada de șomaj tehnic au primit o indemnizație, care parțial a compensat venitul ratat.

Au notat că până la expirarea stării de urgență, au fost informați prin telefon, că la 04 mai 2020 să se prezinte la locul de muncă.

Astfel, conform p. 5.10. al contractelor individuale de muncă p.6 lit.1) din „Informațiile privind condițiile de activitate”, au anunțat prin telefon conducerea despre imposibilitatea prezentării la lucru în legătură cu interdicția traversării hotarelor Transnistriei, or, în pofida faptului că starea de urgență în Republica Moldova s-a încheiat la 15 mai 2020, autoritățile transnistrene au prelungit interdicția de a părăsi teritoriul Transnistriei și au blocat trecerea prin posturile de grăniceri, fapt, despre care au anunțat conducerea întreprinderii, prin telefon, deși această informație era larg răspândită de către mass-media și ușor accesibilă pe internet.

Despre interdicția de a traversa frontiera Transnistriei și căile de soluționare a acestei probleme reclamanții, au purtat convorbiri telefonice cu reprezentanții companiei SRL „SE Bordnetze”: Savin Ala - specialist resurse umane, Gogu Sergiu - HR manager (șef resurse umane), Bejenaru Silvia - șef de echipa, Vasilescu Vadim superiorul lor, însă cu părere de rău, problemă deplasării salariaților, domiciliați în regiunea transnistreană, la locul de muncă în or. Orhei, nu a fost soluționată.

Prin scrisoarea nr. 568 și 569 din 30 iunie 2020 angajatorul a solicitat ca ei, în termen de 5 zile lucrătoare de la recepționarea acestei solicitări, să prezinte explicații privind motivele absenței la locul de muncă în perioada 04 mai 2020 până la 30 iunie 2020. Această solicitare a fost recepționată de către ei la 08 iulie 2020, fapt ce se confirmă prin ștampila aplicată de către Oficiul Rîbnița pe plicul poștal respectiv. Urmare a solicitării recepționate, în timpul indicat de angajator - la 13 iulie 2020, prin scrisoare electronică, au remis angajatorului (anume, șefului Secției resurse umane S. Gogu) explicațiile solicitate, în care au expus motivul absențelor - interdicția de ieșire de pe teritoriul regiunii, aplicată de către autoritățile transnistrene.

Prin notificarea nr. 596 și nr. 602 din 09 iulie 2020, recepționată 16 iulie 2020, conform ștampilei de pe plicul poștal, Secția resurse umane a întreprinderii i-a informat că la 07 iulie 2020 au fost concediați din funcție în temeiul art. 86 alin.(1), lit. h) din Codul muncii.

Consideră că concedierea lor în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, este ilegală, iar ordinele respective urmează a fi anulate, ținând cont de prevederile art. 86 alin.(1) lit.h), 89 alin.(1), 90, 353 și 355 alin.(1) Codul muncii.

Prin urmare, consideră reclamanții că motivul absenței lor la muncă (interdicția traversării frontierei Transnistriei, aplicată de către autoritățile transnistrene) este întemeiată și nu depinde de voința lor.

Prin urmare, motivul concedierii lor nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 86 alin.(1) lit. h) al Codului muncii.

Au solicitat în conformitate cu art. 90 alin. (2) lit. a) și alin. (4) al Codului muncii, în locul restabilirii lor la locul de muncă, încasarea de la angajator în beneficiul Alionei Iordatii a compensației în mărime de 3 salarii medii lunare în sumă de 19 242 de lei și prejudiciului material în mărimea salariului mediu în sumă de 6 414 lei și în beneficiul lui Muntean Mihail a compensației în mărime de 3 salarii medii lunare în sumă de 20 307 lei și a prejudiciului material în mărimea salariului mediu în sumă de 6 769 de lei.

Concomitent, reclamanții, au solicitat încasarea prejudiciului moral cauzat de concediere ilegală, exprimat în suferințe psihice, dezamăgire în urma sancționării nedrepte și pierderii sursei de existență, pe care îl estimează în mărime de 10 000 de lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică la depunerea cererii de chemare în judecată, în mărime de 1 500 de lei pentru fiecare.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 10 ianuarie 2022, avocatul Iulian Pascari, în interesele apelanților Aliona Iordatii și Muntean Mihail, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de avocatul Iulian Pascari, în interesele apelanților Aliona Iordatii și Muntean Mihail și s-a menținut hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iordatii Aliona și Muntean Mihail împotriva SRL „SE Bordnetze” cu privire la anularea ordinelor de concediere, încasarea compensației, prejudiciului material, moral și cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 10 alin. (1) lit. a), 45, 64 alin. (1), 81 alin. (1), 86 alin. (1) lit. h), 201, 202,206 alin. (1), 210 alin. (1), 355 alin. (1) Codul Muncii, Colegiul a constatat că la data de 17 iulie 2019 între SRL „SE Bordnetze” (în calitate de angajator) și Iordatii Aliona și Muntean Mihail (în calitate de salariați) au fost încheiate contractele individuale de muncă nr. HR04962 și nr. HR04962, fiind angajați în funcția de legator filoane, cabluri și conductori, fiind-le stabilit un termen de probă de 3 luni. După expirarea termenului de probă, relațiile de muncă dintre angajator și salariat au fost continuate pentru o perioadă nedeterminată.

Totodată, Colegiul a atestat că, conform pct.2.3. din contract, salariatul este obligat să activeze în conformitate cu legislația Republicii Moldova în vigoare, cu actele de ordin intern aprobate de către angajator și de prevederile prezentului contract. Pct.5.10. din contract stabilește că salariatul, în caz de lipsă de la locul de muncă pe motiv de boală sau din alt motiv, se obligă să anunțe angajatorul prin telefon în prima zi de lipsă, menționând motivele. Pct.17.3. din contract, salariatul va fi în drept să rezilieze prezentul Contract din inițiativă proprie, anunțând în prealabil angajatorul cu cel puțin 14 zile înainte de data demisiei, iar potrivit pct.

17.4. din contract, acesta poate fi reziliat anticipat din inițiativa angajatorului în conformitate cu prevederile Codului Muncii al Republicii Moldova.

Raportând dispozițiile normelor materiale aplicabile speței, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul a considerat concluzia instanței de fond una corectă.

În acest sens, Colegiul a învederat că instanța de fond just a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată, or, atât Munteanu Mihail cât și Iordatii Aliona, au recunoscut că contrar angajărilor asumate prin Contractele de muncă, nu s-au prezentat la serviciu în perioada de referință, nu au informat angajatorul lor despre motivele absențelor de la locul de muncă, invocând imposibilitatea de a fi prezenți la serviciu, făcând referire la un șir de acte eliberate de instituții nerecunoscute de către organele legale ale Republicii Moldova.

Prin urmare, Colegiul a atestat că instanța de fond just a respins acțiunea reținând că Muntean Mihail și Iordatii Aliona, nu au prezentat probe concludente ce ar demonstra că au fost în imposibilitate de a fi prezenți la locul de muncă la solicitarea angajatorului.

În această ordine de idei, Colegiul a respins ca fiind declarativ argumentul apelanților precum că de către compania SRL „SE Bordnetze” la concedierea lor nu ar fi fost respectat termenul de 5 zile lucrătoare pentru furnizarea de către apelanți a explicațiilor pe marginea concedierii conform art. 208 Codul muncii, remarcând că, apelanții la data de 26 iunie 2020, au fost informați de către reprezentanții SRL „SE Bordnetze”, prin intermediul aplicației Viber, referitor la necesitatea prezentării acestora la data de 29 iunie 2020 la serviciu, fiind anunțați că în caz contrar aceștia vor fi concediați.

Totodată, instanța de apel a apreciat că apelanții-reclamanți nici în instanța de fond și nici în cererea de apel nu au demonstrat că absența la locul de muncă a fost întemeiată, și nici nu au prezentat date care să confirme interzicerea trecerii peste râul Nistru.

În consecință, Colegiul a apreciat ca fiind declarative argumentele invocate de apelanți care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste date nu au fost confirmate prin alte probe relevante și admisibile.

Totodată, instanța de apel a calificat comportamentul apelanților drept o tentativă de distorsionare a adevărului în condițiile pretinsei calității de bunăcredință, or, în acest mod apelanții au confirmat că sunt în cunoștință de cauză vizavi de caracterul doar formal al argumentelor invocate în speță, lipsind suportul factologic justificativ suficient, ce ar exclude dubiile unui observator rezonabil vizavi de aspectele invocate.

La 03 decembrie 2022, Muntean Mihail și Iordatii Aliona, reprezentați de avocatul Pascari Iulian, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a

demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 iulie 2022 și a expedit-o participanților la proces la 03 octombrie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 179, vol. II), astfel, recursul declarat la data de 03 decembrie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 04 ianuarie 2023, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

La 29 ianuarie 2023, SRL „SE Bordnetze” a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Muntean Mihail și Iordatii Aliona, reprezentați de avocatul Pascari Iulian, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Muntean Mihail și Iordatii Aliona, reprezentați de avocatul Pascari Iulian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Muntean Mihail și Iordatii Aliona, reprezentați de avocatul Pascari Iulian, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Muntean Mihail și Iordatii Aliona, reprezentați de avocatul Pascari Iulian, împotriva deciziei din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat